

TERMINOLOŠKI SLOVARČEK – NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA V OSNOVNI ŠOLI

ANALIZA DOSEŽKOV NPZ

Statistične in vsebinske analize dosežkov učencev na NPZ, ki jih na državni ravni pripravi Državni izpitni center v sodelovanju s predmetnimi komisijami in so podlaga za analizo dosežkov učencev posamezne šole, razreda, oddelka ali skupine.

DODATNA INFORMACIJA O DOSEŽKIH ZA UČENCE IN STARŠE

Informacija o dosežku učenca v primerjavi z vrstniki na šoli in v državi. Informacija je podana z dvema grafičnima prikazoma, iz katerih je razvidno, kolikšen delež vrstnikov na šoli in kolikšen delež v državi je doseglo višji, enak ali nižji dosežek na NPZ.

DRŽAVNA KOMISIJA ZA VODENJE NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA (DK NPZ)

Komisija, ki strokovno vodi, usmerja in nadzoruje pripravo, izvedbo, vrednotenje in analizo NPZ na državni ravni.

E-BANKA NALOG RIC

Spletna aplikacija, ki omogoča dostop do posameznih odpisanih nalog NPZ, njihovih prilog in rešitev z navodili za vrednotenje ter statističnih in vsebinskih podatkov.

eRIC

Spletna stran Državnega izpitnega centra, ki je praviloma namenjena ravnateljem in njihovim namestnikom za izvedbo NPZ.

eRIC ZA UČITELJE

Spletna stran Državnega izpitnega centra, ki je namenjena učiteljem.

E-VREDNOTENJE

Elektronsko vrednotenje digitaliziranih preizkusov znanja z uporabo računalniškega programa.

GLAVNI OCENJEVALEC

Član predmetne komisije, ki vodi moderacijo, standardizacijo ter vrednotenje preizkusov znanja in je namestnik predsednika komisije.

GRADIVO ZA NPZ

Celotno gradivo, ki se potrebuje za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja iz posameznega predmeta. Vsebuje preizkus znanja s prilogami, navodila za vrednotenje, specifikacijsko tabelo in seznam virov ter pri nekaterih predmetih še posnetke za slušno preverjanje znanja.

IZVEDBENI NAČRT ŠOLE

Načrt izvedbe nacionalnega preverjanja znanja na šoli, ki ga pripravi ravnatelj. Izvedbeni načrt šole vsebuje informacije o načinu seznanjanja učencev in staršev o NPZ, imenovanju odgovornih oseb, organizaciji izvedbe preverjanja in vrednotenja ter pripravi analiz in poročil o dosežkih NPZ.

INFORMACIJE ZA UČENCE IN STARŠE

Elektronska publikacija z osnovnimi informacijami o namenu in ciljih NPZ, pravnih podlagah za njegovo izvedbo, koledarju, postopkih izvedbe in posredovanju podatkov o dosežkih učencev ter razumevanju dodatne informacije o izkazanem znanju posameznega učenca v tekočem šolskem letu.

IZPISI DOSEŽKOV UČENCEV NA NPZ

Podatki o dosežkih posameznega učenca na šoli pri vseh predmetih, ki jih je opravljal na NPZ.

MODERACIJA

Dopolnjevanje navodil za vrednotenje preizkusov znanja po pregledu vzorca rešenih preizkusov znanja. Moderacijo opravi predmetna komisija v sodelovanju s pomočniki glavnega ocenjevalca. Upoštevajo vse strokovno sprejemljive rešitve, ki so se pojavile v pregledanih rešenih preizkusih, in razširijo navodila za vrednotenje z dodatnimi pojasnili.

MODERIRANA NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Na moderaciji dopolnjena navodila za vrednotenje.

NADZORNI UČITELJ

Strokovni delavec, ki nadzoruje potek NPZ v učilnici ali med potekom NPZ skrbi za red na šolskem hodniku.

NAMESTNIK ZA IZVEDBO NPZ

Strokovni delavec, ki pomaga ravnatelju pri izvedbi NPZ na šoli.

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Del gradiva za NPZ, ki vsebuje splošna in dodatna navodila za vrednotenje, rešitve in točkovnik za vsako posamezno postavko oziroma nalogo v preizkusu znanja.

NIS

Kratica, s katero označujemo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom.

NPZ

Kratica, s katero označujemo nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli.

OCENJEVALEC

Učitelj, ki vrednoti preizkuse znanja.

OPISI DOSEŽKOV UČENCEV NA NPZ

Grafična predstavitev dosežkov in vsebinski opisi znanja po barvnih območjih za posamezne predmete na državni ravni. Pripravi jih Ric in PK, šolam pa služijo kot podlaga za analizo dosežkov NPZ na šolski ravni.

OrKa RIC (Orodje za ugotavljanje kakovosti izkazanega znanja)

Računalniški program, s pomočjo katerega lahko strokovni delavci šol dostopajo do dosežkov NPZ ter pripravljajo statistične in vsebinske analize dosežkov učencev šole, razreda, oddelka ali skupine.

POIZVEDBA

Ponovno vrednotenje preizkusa znanja po vpogledu, na katerem je bil ugotovljen sum napake vrednotenja.

POMOČNIK GLAVNEGA OCENJEVALCA (PGO)

Učitelj, ki sodeluje na moderaciji, strokovno vodi skupino ocenjevalcev med e-vrednotenjem, izvaja poizvedbe in napiše strokovno poročilo o opravljenem delu. PGO izbere Državni izpitni center v sodelovanju z glavnim ocenjevalcem in predmetno komisijo.

POMOČNIK UČENCEM S POSEBNIMI POTREBAMI

Oseba, ki pomaga učencu s posebnimi potrebami, ki zaradi vrste in stopnje primanjkljaja, ovire oziroma motnje ne more sam opravljati NPZ. Pomočnik lahko učencu pomaga kot bralec, tolmač, jezikovni pomočnik, pisar, spodbujevalec ali kot pomočnik za slepe ali slabovidne, učence z okvaro vidne funkcije in barvno slepe učence.

POMOČNIK ZA E-VREDNOTENJE

Strokovni delavec, ki na šoli skrbi za nemoten potek e-vrednotenja in učiteljem ocenjevalcem predstavi program za e-vrednotenje.

POROČILO O IZVEDBI NPZ

Ravnatelj šole po končani izvedbi NPZ izpolni anketni vprašalnik, ki ga pripravi Ric.

POSTAVKA

Naloga ali del naloge (vprašanje) v preizkusu znanja, ki ga spremljamo v vsebinskih in statističnih analizah.

POTRDILO O OPRAVLJENEM VREDNOTENJU

Potrdilo o opravljenem vrednotenju v tekočem šolskem letu, ki ga ocenjevalec po posredovanju svojih osebnih podatkov prejme z Rica.

PREDMETNA KOMISIJA ZA PRIPRAVO IN IZBOR NALOG ZA NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA (PK)

Komisija, ki pripravlja in izbira naloge ter sestavlja preizkuse znanja. Sodeluje pri pripravi in izvedbi preverjanja, pri analizi dosežkov učencev in kakovosti vrednotenja ocenjevalcev in pri izobraževanju učiteljev ter opravlja druge strokovne naloge po navodilih državne komisije in Državnega izpitnega centra.

PREIZKUS ZNANJA

Zvežič z nalogami in prilogami za NPZ.

PREIZKUSI ZA VAJO, STANDARDIZACIJO IN KONTROLO

Preizkusi, ki jih ob začetku e-vrednotenja učitelj ocenjevalec oceni z namenom, da se pripravi na e-vrednotenje in se seznani z navodili za vrednotenje (vaja), svoje vrednotenje uskladi z referenčnim vrednotenjem (standardizacija) in med vrednotenjem preverja usklajenost svojega vrednotenja z referenčnim (kontrola).

PRILAGOJEN PREIZKUS ZNANJA

Preizkus znanja, prilagojen za učence s posebnimi potrebami (npr. prepis v brajevo pisavo).

PRILAGOJENO IZVAJANJE NPZ

Izvajanje NPZ s prilagoditvami za učence s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi (npr. podaljšan čas pisanja).

PRILAGOJENO VREDNOTENJE

Vrednotenje preizkusov učencev s posebnimi potrebami, pri katerem ocenjevalci upoštevajo prilagoditve na podlagi določenih motenj (npr. toleranca pri vrednotenju načrtovalnih nalog do +/- 5 mm oziroma do +/- 5°).

PRILOGA

Sestavni del preizkusa znanja pri nekaterih predmetih. Z uporabo priloge učenci rešujejo posamezne naloge ali naloge v določenem delu preizkusa. Priloge so na perforiranih listih, ki jih učenci pred reševanjem iztrgajo iz preizkusa, ali pa na listih, ki so priloženi preizkusu znanja (barvni tisk).

REFERENČNO VREDNOTENJE

Vrednotenje preizkusov znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo, ki ga opravi glavni ocenjevalec v sodelovanju s člani PK in služi kot osnova (referenca) za primerjavo in analizo kakovosti vrednotenja učiteljev ocenjevalcev.

RM Assessor3

Spletni program za e-vrednotenje.

SEZNAM VIROV

Seznam vseh virov, ki so jih avtorji uporabili pri sestavi nalog in preizkusov znanja.

SLUŠNO PREVERJANJE ZNANJA

Preverjanje znanja ob poslušanju zvočnih posnetkov mp3 pri tujih jezikih in glasbeni umetnosti.

SPECIFIKACIJSKA TABELA

Preglednica s podatki za vsako postavko oziroma nalogo v preizkusu znanja o snovni pokritosti, tipu naloge, standardu/-ih znanja in taksonomski stopnji.

STANDARDIZACIJA

Postopek izbire in referenčnega vrednotenja preizkusov znanja za vajo, standardizacijo in kontrolo vrednotenja, ki ga izvaja predmetna komisija.

STRUKTURA IN OPIS PREIZKUSA ZNANJA

Dokument, v katerem predmetna komisija za posamezni predmet zapišejo, kako bo sestavljen preizkus znanja, katere vsebine, cilje in standarde znanja bo preverjal, v kakšnem razmerju bodo deleži taksonomskih stopenj, s katerimi tipi nalog se bo preverjalo znanje ter kateri so dovoljeni pripomočki pri opravljanju preizkusa. Pri nekaterih predmetih vključuje tudi podatek, katere vsebine se ne bodo preverjale na NPZ v določenem šolskem letu.

TAJNI PODATKI

Tajni podatki so celotno gradivo za NPZ (preizkus znanja s prilogami, navodila za vrednotenje, specifikacijska tabela, posnetki za slušno razumevanje in seznam virov),

USB-ključi z gradivom za učence s posebnimi potrebami, navodila za pomočnika bralca pri učnih jezikih, gesla za predvajanje zvočnih posnetkov, razpored učencev in nadzornih učiteljev po učilnicah in na hodnikih, šifre učencev, gesla za ravnatelja in njegovega namestnika za eRic, imena in gesla za učitelje ocenjevalce, glavne ocenjevalce in pomočnike glavnega ocenjevalca za e-vrednotenje ter člane PK. Tajne podatke je treba varovati v celotnem postopku priprave in izvedbe NPZ v skladu s *Pravilnikom o nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli* in *Navodili za izvedbo NPZ v osnovni šoli*.

TAKSONOMSKE STOPNJE

Stopnje, po katerih razdelimo naloge glede na miselne procese, ki jih zahtevajo pri reševanju. Pri NPZ se uporabljata poenostavljeni Bloomova in Gagnejeva taksonomija (matematika). Pri tujih jezikih se upošteva tudi *SEJO (Skupni evropski jezikovni okvir)*.

UGOVOR NA DOSEŽEK

Postopek, pri katerem se na predlog učenca in staršev ugotavlja možnost napake pri zapisu doseženih točk na obvestilu o dosežkih NPZ.

VIŠJI SVETOVALEC ZA ZUNANJE PREVERJANJE ZNANJA

Strokovni delavec Rica, ki usklajuje delo predmetnih komisij.

VPOGLED

Postopek, pri katerem učenci in starši pregledajo ovrednotene preizkuse znanja in se seznanijo z dosežki.

VREDNOTENJE

Postopek točkovanja odgovorov učencev na podlagi moderiranih navodil za vrednotenje.